

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-226-5-48>

ASSESSMENT OF THE QUALITY OF LIFE OF PATIENTS WITH TYPE 2 DIABETES

ОЦІНКА ЯКОСТІ ЖИТТЯ ПАЦІЄНТІВ З ЦУКРОВИМ ДІАБЕТОМ 2-ГО ТИПУ

Tuliantseva Ye. O.

*Postgraduate Student at the Department
of Family Medicine
and Polyclinic Therapy
Odessa National Medical University*

Тулянцева Є. О.

*аспірантка кафедри сімейної
медицини та поліклінічної терапії
Одеський національний
медичний університет*

Velychko V. I.

*Doctor of Medical Sciences, Professor,
Head of the Department of Family
Medicine and Polyclinic Therapy
Odessa National Medical University
Odessa, Ukraine*

Величко В. І.

*доктор медичних наук, професорка,
завідувачка кафедри сімейної
медицини та поліклінічної терапії
Одеський національний
медичний університет
м. Одеса, Україна*

Вступ. За оцінками світових епідеміологічних досліджень кількість людей з цукровим діабетом (ЦД) невинно зростає щороку, становлячи глобальну проблему для системи охорони здоров'я в усьому світі.

Згідно з даними Міжнародної федерації діабету, у 2021 році було виявлено 537 млн пацієнтів з ЦД. У країнах Європи цей показник становив 61 млн осіб. Прогнозується збільшення кількості хворих на ЦД до 2045 року на 46% у світі загалом та на 13% у країнах Європи [1, с. 4].

В Україні кількість пацієнтів зі встановленим діагнозом ЦД також щороку зростає та становить близько 1 млн 300 тис хворих. Проте варто пам'ятати, що загальна кількість хворих, у яких діагноз не встановлений, у 2-3 рази вища [2].

Різноманітні дослідження та огляди літератури показують, що ЦД 2-го типу має негативний вплив не лише на фізичне здоров'я пацієнтів та сприяє розвитку важких ускладнень, що призводять до передчасної смерті та інвалідизації [3, с. 1]. Діабет негативно впливає і на психологічне благополуччя пацієнтів та погіршує їх якість життя (ЯЖ) [4, с. 2].

Поняття ЯЖ відноситься до індивідуального сприйняття фізичного, емоційного та соціального статусу людини [5, с. 1]. Воно відоме як багатомірна концепція, що включає домени щодо загального благополуччя, майбутнього життя, фізичного та психічного здоров'я, задоволеності від лікування та соціального функціонування [6, с. 2].

Для оцінки ЯЖ пацієнтів використовуються різноманітні шкали та опитувальники. До них належать загальні опитувальники, наприклад, EuroQoL 5D, SF-36, WHOQoL та інші, які є неспецифічними для того або іншого захворювання [7, с. 1].

Одним із специфічних для діабету опитувальників, що використовуються, є The Audit of Diabetes-Dependent Quality of Life (ADDQoL). Даний опитувальник має 2 загальні питання, що описують ЯЖ пацієнта в цілому та ЯЖ, пов'язану із діабетом. Дев'ятнадцять специфічних питань описують вплив ЦД на певні сфери життя, до яких відносяться: дозвілля, робоче життя, подорожі, свята, фізичне здоров'я, сімейне життя, дружба та соціальне життя, особисті стосунки, сексуальне життя, зовнішній вигляд, впевненість у собі, мотивація, реакції людей, почуття щодо майбутнього, матеріальне становище, умови життя, залежність від інших, свобода в харчуванні та свобода пиття [8, с. 2].

Метою дослідження було оцінити ЯЖ пацієнтів з ЦД 2-го типу з використанням опитувальника ADDQoL.

Матеріали та методи. Обстежено 45 пацієнтів, з них 26 (57,8%) жінок, 19 (42,2%) чоловіків. Методи дослідження включали визначення рівня глюкози натще та глікозильованого гемоглобіну (HbA1c), збір анамнезу, що включав наступні дані: стать, вік, маса тіла, супутні захворювання, тривалість ЦД 2-го типу, ускладнення, терапія. Для оцінки ЯЖ всі пацієнти самостійно проходили тестування з використанням опитувальника ADDQoL.

Опитувальник ADDQoL використовувався у нашому дослідженні за згодою та ліцензією автора через www.healthpsychologyresearch.com. Номер ліцензії для україномовної версії був CB1247.

Усі учасники були ознайомлені з метою дослідження та надали письмову інформовану згоду. Кожен пацієнт особисто та анонімно заповнював опитувальник під час прийому у лікаря.

Результати та обговорення. При зборі анамнезу було встановлено, що середній вік пацієнтів з ЦД 2-го типу становив $56,96 \pm 0,40$ років. Середня тривалість діабету склала $8,58 \pm 0,59$ років, рівень глюкози натще – $7,22 \pm 0,11$ ммоль/л, а середній рівень HbA1c – $8,18 \pm 0,07\%$. Середні показники індексу маси тіла у пацієнтів становили $28,95 \pm 0,58$ кг/м².

Що стосується супутніх захворювань, то гіпертонічна хвороба була виявлена у 18 (40%) пацієнтів. Ускладнення мали 13 (28,9%) пацієнтів, з них ретинопатія була виявлена у 4 (8,9%), діабетична полінейропатія у 8 (17,8%) та нефропатія у 1 (2,2%) особи.

У таблиці 1 представлені відповіді пацієнтів з ЦД 2-го типу на загальні запитання опитувальника: «Загалом, якість мого життя зараз» та «Якби в мене не було діабету, якість мого життя була б». На перше запитання було запропоновано 7 варіантів відповіді: відмінна (+3 бали), дуже добра (+ 2), добра (+ 1), ні добра, ні погана (0), погана (– 1), дуже погана (– 2), надзвичайно погана (– 3). На друге запитання було запропоновано 5 варіантів відповіді: дуже набагато кращою (– 3 бали), набагато кращою (– 2), трохи кращою (– 1), такою самою (0), гіршою (1).

Загалом близько 55% пацієнтів заявили про принаймні добру загальну ЯЖ. З іншого боку, близько 84% обстежених стверджували, що мали б кращу ЯЖ без ЦД 2-го типу.

Таблиця 1

Загальна якість життя пацієнтів з цукровим діабетом 2-го типу

	Пацієнти з ЦД 2-го типу (n =45)
Загалом, якість мого життя зараз:	n (%)
відмінна (+ 3 бали)	1 (2,2)
дуже добра (+ 2)	6 (13,3)
добра (+ 1)	18 (40)
ні добра, ні погана (0)	17 (37,8)
погана (– 1)	3 (6,7)
дуже погана (– 2)	0 (0)
надзвичайно погана (– 3)	0 (0)
M±m	0,67±0,13
Якби в мене не було діабету, якість мого життя була б?	n (%)
дуже набагато кращою (– 3 бали)	4 (8,9)
набагато кращою (– 2)	15 (33,3)
трохи кращою (– 1)	19 (42,2)
такою самою (0)	7 (15,6)
гіршою (1)	0 (0)
M±m	-1,36±0,13

У нашому дослідженні діабет мав негативний вплив не лише на загальну ЯЖ, а і на всі сфери життя пацієнтів. Найбільш несприятливий вплив спостерігався у таких аспектах життя, як «свобода в харчуванні», «свобода пиття», «почуття щодо майбутнього» та «матеріальне становище». Найменший вплив ЦД 2-го типу було виявлено у таких сферах, як «реакція людей» та «умови життя». Середній зважений вплив діабету на ЯЖ (AWI) становив $-2,96 \pm 0,09$ бали.

Висновки. Таким чином, наші результати демонструють, що ЦД 2-го типу має негативний вплив на всі сфери ЯЖ пацієнтів, з найбільшим впливом на сферу «свобода в харчуванні» та найменшим на «реакція людей».

Правильна оцінка ЯЖ допомагає виявити слабкі місця в лікуванні пацієнтів та своєчасно провести їх корекцію. Тому важливо проводити оцінку ЯЖ у пацієнтів з ЦД 2-го типу в динаміці.

Література:

1. International Diabetes Federation. IDF Diabetes Atlas, 10th ed, issue 2021. [Electronic resource]. Available at: <http://www.diabetesatlas.org>.
2. Атлас діабет в Україні. Режим доступу: <https://diabetesatlas.com.ua/> (дата звернення: 14.07.2022).
3. Papazafiropoulou AK, Bakomitrou F, Trikallinou A, et al. Diabetes-dependent quality of life (ADDQOL) and affecting factors in patients with diabetes mellitus type 2 in Greece. *BMC Res Notes*. 2015;8:786. doi:10.1186/s13104-015-1782-8.
4. Kim YJ, Jeong IK, Kim SG, Cho DH, Kim CH, Kim CS, Lee WY, Won KC, Cha JH, Lee J, Kim DM. Changes in the Quality of Life in Patients with Type 2 Diabetes Mellitus According to Physician and Patient Behaviors. *Diabetes Metab J*. 2020;44(1):91-102.
5. Jing X, Chen J, Dong Y, et al. Related factors of quality of life of type 2 diabetes patients: a systematic review and meta-analysis. *Health Qual Life Outcomes*. 2018;16(1):189. doi:10.1186/s12955-018-1021-9.
6. Oluchi SE, Manaf RA, Ismail S, Kadir Shahar H, Mahmud A, Udeani TK. Health Related Quality of Life Measurements for Diabetes: A Systematic Review. *Int J Environ Res Public Health*. 2021;18(17):9245. doi:10.3390/ijerph18179245.
7. Bak E, Marcisz C, Nowak-Kapusta Z, Dobrzyn-Matusiak D, Marcisz E, Krzeminska S. Psychometric properties of the Audit of Diabetes-Dependent Quality of Life (ADDQoL) in a population-based sample of Polish adults with type 1 and 2 diabetes. *Health Qual Life Outcomes*. 2018;16(1):53. doi:10.1186/s12955-018-0878-y.

8. Visockienė Ž, Narkauskaitė-Nedzinskienė L, Puronaitė R, Mikaliūkštienė A. Validation of the LITHUANIAN version of the 19-item audit of diabetes dependent quality of life (ADDQOL – LT) questionnaire in patients with diabetes. *Health Qual Life Outcomes*. 2018;16(1):206. doi:10.1186/s12955-018-1033-5.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-226-5-49>

**FEATURES OF THE COURSE OF COMMUNITY-ACQUIRED
PNEUMONIA IN CHILDREN UNDER THE INFLUENCE
OF HIGH-FREQUENCY CHEST WALL OSCILLATION**

**ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕБІГУ ПОЗАЛІКАРНЯНОЇ ПНЕВМОНІЇ
У ДІТЕЙ ПІД ВПЛИВОМ ВИСОКОЧАСТОТНОЇ ОСЦИЛЯЦІЇ
ГРУДНОЇ КЛІТКИ**

Usenko D. V.

*Doctor of Philosophy,
Assistant Professor at the Department
of Pediatrics № 1
Odessa National Medical University*

Усенко Д. В.

*доктор філософії,
асистент кафедри педіатрії № 1
Одеський національний медичний
університет*

Aryayev M. L.

*Doctor of Medical Sciences, Professor,
Corresponding member of the National
Academy of Medical Sciences of Ukraine,
Head of the Department
of Pediatrics № 1
Odessa National Medical University*

Аряєв М. Л.

*доктор медичних наук, професор,
член-кореспондент НАМН України,
завідувач кафедри педіатрії № 1
Одеський національний медичний
університет*

Pavlova V. V.

*Assistant Professor at the Department
of Pediatrics № 1
Odessa National Medical University
Odesa, Ukraine*

Павлова В. В.

*асистент кафедри педіатрії № 1
Одеський національний медичний
університет
м. Одеса, Україна*

Diseases of the respiratory system remain a topical issue in modern pediatrics. Pneumonia is one of the most common nosologies of the respiratory tract and remains the main infectious cause of morbidity and mortality in children throughout the world, in particular in Ukraine [1;2].